

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH OBOWIĄZUJĄCE
W
POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŚWIDNIKU

Opracowała: Edyta Gągoł

Starszy Inspektor ds. administracyjno-kadrowych

Spis treści

Podstawa prawna.....	2
Preambuła.....	3
Rozdział 1. Objaśnienie terminów używanych w dokumencie <i>Standardy ochrony małych dzieci</i>.....	4
Rozdział 2. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	4
Rozdział 3. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami (zleceniobiorcami, wolontariuszami, stażystami, praktykantami) Centrum a małymi dziećmi.....	6
Rozdział 4. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.....	9
Rozdział 5. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka.....	13
Rozdział 6. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Świdniku	15
Rozdział 7. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych....	15
Rozdział 8. Ocena standardów.....	16
Rozdział 9. Przepisy końcowe.....	17
Załączniki.....	18

Opracowała: Edyta Gągoł

Starszy Inspektor ds. administracyjno-kadrowych

Podstawa prawne:

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r.poz.2809 z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U.z 2024 r.poz. 560).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U.z 2024 r.poz.424).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U.z 2024 r.poz. 177).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r.poz.1870).
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r.poz.1781).
7. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991r. nr 120, poz.526).

Opracowała: Edyta Gągoł

Starszy Inspektor ds. administracyjno-kadrowych

Preambuła

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. *Standardy ochrony małoletnich* to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne dzieciom środowisko. Zostały zredagowane, by zyskać poczucie pewności, że wszelkie podejmowane działania są zgodne z prawem oraz określają procedury interwencji, działania profilaktyczne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło - określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku.

Standardy zakładają, iż każdy pracownik, zleceniobiorca, osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych zawodowych lub osoby pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, praktykant, wolontariusz, stażysta ma obowiązek traktować dziecko z szacunkiem oraz z uwzględnieniem jego potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy. Realizując powierzone zadania pracownicy jednostki mają działać w ramach obowiązujących przepisów prawa oraz posiadanych kompetencji.

Ze Standardami należy zapoznać cały stan osobowy, a także każdego nowo przyjętego pracownika.

Standardy ochrony małoletnich obejmują:

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.
2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem.
3. Zasady dotyczące kontaktu fizycznego z dziećmi.
4. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.
5. Zasady ochrony danych dziecka.
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz utrwalonymi w innej formie
7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
8. Zasady udostępniania, przeglądu i aktualizacji standardów.
9. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów.

Rozdział 1.

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie *Standardy ochrony małoletnich*

1. Pracownikiem/Personelem Centrum jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych zawodowych lub osoby pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, a także wolontariusz, stażysta i praktykant.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Centrum lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez Dyrektora Centrum - Pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. administracyjno-biurowych, sprawozdawczości i promocji, który inicjuje i podejmuje działania interwencyjne w związku z realizacją *Standardów ochrony małoletnich* w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy wobec dziecka.
7. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział 2.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

1. Dyrektor przed zatrudnieniem pracownika mającego bezpośredni kontakt z małoletnimi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku poznaje dane osobowe, kwalifikacje

kandydata/kandydatki, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.

2. Dyrektor dba o to, by osoby przez niego zatrudnione mające bezpośredni kontakt z małoletnimi (w tym osoby świadczące pracę na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze/stażysty/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne.
3. Dyrektor Centrum, przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą mającą bezpośredni kontakt z małoletnimi, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w *Rejestrze* z dostępem ograniczonym i w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
4. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby świadczącej pracę w oparciu o umowę cywilnoprawną.
5. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku przed zatrudnieniem pracownika mającego bezpośredni kontakt z małoletnimi uzyskuje od kandydatki/ kandydata informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
6. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwana do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
7. Kandydat nieposiadający obywatelstwa Polskiego składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa powyżej, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba ubiegająca się o zatrudnienie/praktykę/staż/wolontariat mająca bezpośredni kontakt z małoletnimi w Powiatowym Centrum

Pomocy Rodzinie w Świdniku, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

9. Dyrektor dba o to, by osoby przez niego zatrudnione mające bezpośredni kontakt z małoletnimi (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze/stażyści/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne.

Rozdział 3.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami

(zleceniobiorcami, wolontariuszami, stażystami, praktykantami) Centrum a małoletnimi

1. Personel traktuje dziecko z szacunkiem, uwzględnia jego potrzeby, a każde działanie ma na celu dobro dziecka i jego interes.
2. W działaniach pracownicy stosują obowiązujące przepisy prawa, przepisy wewnętrzne oraz kompetencje zawodowe.
3. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu ich ewentualnych trudności, problemów z uwzględnieniem ich możliwości rozwojowych, intelektualnych oraz ograniczeń wynikających z niepełnosprawności.

4. Pracownicy promują działania mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw, wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad dobrego wychowania.
5. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małych dzieci przebywających pod ich opieką.
6. Dzieci przebywające pod opieką pracownika, przekazywane są wyłącznie osobie uprawnionej lub za zgodą osób uprawnionych
7. Pracownicy pamiętają, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie.
8. W sytuacji kiedy samodzielne zajęcia z małymi dziećmi organizowane przez PCPR będzie prowadzić osoba niebędąca pracownikiem, inna / trzecia organizacja - obowiązkiem pracodawcy jest uzyskanie informacji (oświadczenia), że personel realizujący działania z małymi dziećmi został zweryfikowany w Rejestrach zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. w rejestrach o niekaralności i Rejestrze Sprawców Przepęstw na tle Seksualnym.
9. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.
10. W bezpośrednim kontakcie z dzieckiem należy uwzględniać zasadę poszanowania jego intymności.
11. Pracownikowi nie wolno dotykać dziecka w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo interpretowany. Dopuszcza się przytrzymywanie dziecka w sytuacjach, gdy w żaden inny sposób nie można powstrzymać go od zachowań autoagresywnych lub agresywnych lub jego zachowanie uniemożliwia przeprowadzenie badania dla potrzeb Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności..
12. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Pracownik zobowiązany jest do kierowania się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

13. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli pracownik będzie świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze powinien poinformować o tym bezpośredniego przełożonego i postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
14. Niedopuszczalne jest stosownie wypowiedzi o podtekście seksualnym, nawiązywanie do atrakcyjności bądź aktywności seksualnej.
15. Pracownik docenia i szanuje wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuje i traktuje równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
6. W komunikacji z małoletnimi pracownik zachowuje spokój i cierpliwość, odnosi się z szacunkiem do dziecka, wydaje polecenia dzieciom jasno, rzeczowo i konkretnie; ton głosu życzliwy i spokojny.
17. W komunikacji obowiązuje zasada aktywnego słuchania, posługiwania się językiem dostosowanym do wieku i możliwości rozwojowych dziecka w tym ograniczeń i niepełnosprawności małoletniego.
18. Komunikacja werbalna z dzieckiem nie może wzbudzać w dziecku poczucia zagrożenia (niedopuszczalne są krzyki, groźby, wyzwiska, poniżanie).
19. W dyscyplinowaniu dziecka niedopuszczalne są wszelkie formy działania mające na celu upokorzenie, poniżenie, zawstydzanie oparte na wykorzystywaniu przewagi fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych,) psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, wzbudzanie poczucia winy, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych-bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy).
20. Małoletnich należy traktować równo bez względu na ich płeć, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, etniczny, wyznaniowy.
21. Nie wolno pracownikowi ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
22. Pracownik szanuje prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępstwo od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić to dziecku najszybciej jak to możliwe.

23. Personel nie może utrzymywać wizerunków dzieci w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun dziecka nie wyraził na to zgody.
24. Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków służbowych pracownika.
25. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym bezpośredniego przełożonego, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
26. Należy każdorazowo zapewnić dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć wskazanej osobie, która jest wyznaczona do podjęcia interwencji i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
27. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej.
28. Zasady bezpiecznych relacji obejmują wszystkich pracowników, zleceniobiorców, stażystów, praktykantów i wolontariuszy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku.

➤ **Zasady bezpiecznych relacji dziecko -dziecko**

1. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
2. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, sytuację rodzinną, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.
3. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania o ewentualnych zagrożeniach.

Rozdział 4.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Występowanie pojedynczego objawu na ogół nie jest dowodem na to, że dziecko doświadcza krzywdzenia, jednak zawsze warto to zweryfikować. Jeśli jednak symptom powtarza się bądź występuje kilka objawów jednocześnie, prawdopodobieństwo, że dziecko jest krzywdzone wzrasta. Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy objawom towarzyszą określone zachowania rodziców lub opiekunów.
2. Przemoc wobec dzieci nie jest ściśle powiązana ze statusem społecznym czy materialnym rodziny; może zdarzyć się w każdym środowisku. Osoby, które krzywdzą dzieci, starają się to ukryć, zwłaszcza jeśli zdają sobie sprawę z tego, że to, co robią, jest niewłaściwie. Takie osoby zachowują się często wobec otoczenia w przykładowy, niebudzący podejrzeń sposób.
3. Część osób krzywdzi dzieci, nie zdając sobie sprawy z tego, że to, co robią, jest niewłaściwe i może mieć poważne skutki. Może to być na przykład stosowanie kar fizycznych, potrząsanie niemowlęciem czy zawstydzanie lub krytyka dziecka. Takie osoby zwykle nie ukrywają swojego zachowania.

Zachowania dziecka, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone:

Wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka - wycofanie, zubożenie lub nadmierne pobudzenie, problemy w regulacji emocji, które trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami.

- Dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe.
- Wyraźnie odmienne zachowanie dziecka w obecności rodzica/opiekuna oraz w towarzystwie pozostałych osób.
- Dziecko boi się rodzica/opiekuna.
- Długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz.
- Opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym.
- Strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój.
- Problemy ze snem, koszmary senne, lęk przed zasypianiem.
- Moczzenie, moczenie nocne, zanieczyszczanie kałem.
- Zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty.
- Powtarzające się lub przymusowe zachowania seksualne.
- Dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem (np. dziecko jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, używa zbyt dorosłego lub wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną).

- Przejawy zachowań seksualnych u dzieci przed okresem dojrzewania, np. zachowania odtwórcze, w tym kontakt ustno-genitalny z innym dzieckiem lub lalką, dotykanie lub proszenie o dotykanie okolic narządów płciowych, wkładanie lub próba włożenia przedmiotu, palca lub penisa do pochwy lub odbytu innego dziecka.
- Niechęć do przebierania się w towarzystwie innych.
- Samookaleczenie się, nadużywanie substancji psychoaktywnych.

Na jakie zachowania ze strony rodzica/opiekuna warto zwrócić uwagę?

- Ignoruje urazy fizyczne u dziecka lub przypisuje odpowiedzialność za ich powstanie osobie trzeciej lub podaje przyczyny powstania urazu niespójne z objawem.
- Wykazuje brak (lub nadmiar) zainteresowania stanem zdrowia dziecka.
- Nie reaguje na płacz, ból dziecka, nie okazuje emocji podczas opowiadania o dziecku. Jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka, a w szczególności niemowlęcia.
 - Ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub robi z niego „kozła ofiarnego”, obwinia za przemoc („to jego wina”, „ona mnie sprowokowała”).
 - Ma niewłaściwe rozwojowo oczekiwania lub interakcje z dzieckiem (wysokie wymagania wobec obowiązku szkolnego, brak akceptacji błędów, oczekiwanie wykonywania zadań lub podejmowania zachowań, na które dziecko nie jest jeszcze gotowe).
 - Stosuje groźby, surową dyscyplinę, w tym kary fizyczne.
 - Wykorzystuje dziecko do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie go w spory między opiekunami lub stawianie w roli opiekuna i powiernika osoby dorosłej).
 - Nie zapewnia odpowiedniej socjalizacji dziecka (np. angażuje dziecko w działania niezgodne z prawem, nie dostarcza odpowiedniej stymulacji lub edukacji).
 - Przejawia nadopiekuńczość wobec dziecka, izoluje je od rówieśników, kontroluje każdą jego aktywność.
 - Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem.
 - Jest bezradny życiowo, niezaradny lub w stanie zdrowia uniemożliwiającym zadbanie o potrzeby dziecka.
 - Nadużywa alkoholu i środków psychoaktywnych.
 - Stosuje przemoc wobec innych członków rodziny.

Objawy fizyczne na ciele dziecka:

- Pręgi na plecach, nogach i rękach.
- Złamania.

- Wybicia palców.
- Pęknięcia skóry.
- Strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do czaszki.
- Krwawe wylewy do obu gałek ocznych.
- Ślady po przypalaniu papierosem, przypominające pozostałości po ospie.
- Zasinienia na ciele dziecka, szczególnie takie, kiedy jeden ślad pokrywa się z drugim.
- Liczne, na różnym etapie gojenia, znaki odbitej dłoni na ciele dziecka.
- Krwawe sine ślady na podszewkach stóp

Objawy fizyczne wykorzystania seksualnego:

- Ciąża, która powstała u osoby poniżej 15.r.ż.
- Choroby przenoszone drogą płciową.
- Obecność nasienia w otworach ciała dziecka.
- Urazy genitaliów i odbytu dziecka.
- Infekcje i stany zapalne okolic intymnych, zwłaszcza nawracające.

Symptomy wynikające z zaniedbania:

- Dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie, nie jest prawidłowo pielęgnowane (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych pieluchach).
- Dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie posiada zalecanych okularów, nie otrzymuje zaleconych leków).
- Dziecko jest ubrane nieadekwatnie do pogody.
- Dziecko opuszcza się w nauce, jest często nieobecne w szkole czy przedszkolu.
- Dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom.
- Dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do swojego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu.
- Dziecko, którego stopień rozwoju na to nie pozwala, w szczególności dziecko poniżej 7 roku życia, pozostaje w domu bez opieki osoby dorosłej (pozostawienie dziecka w wieku poniżej 7 lat samego w domu, jako dopuszczenie do jego przebywania w warunkach niebezpiecznych dla zdrowia człowieka, stanowi wykroczenie z art.106Ustawy z dnia 20 maja1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).Wykroczenie to może popełnić wyłącznie osoba mająca obowiązek nadzoru lub opieki nad dzieckiem. W przypadku starszych dzieci odpowiedzialność będzie oceniana indywidualnie, w zależności od tego, czy osoba pozostawiona była w stanie rozpoznać lub obronić się przed niebezpieczeństwem, które mogło (lecz nie musiało) zagrażać jego zdrowiu.

Rozdział 5.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka

1. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest bezpośrednio zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod alarmowy numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonyje pracownik, który pierwszy powziął informacje o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.
2. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek udokumentować to na piśmie i przekazać informacje niezwłocznie Dyrektorowi PCPR w Świdniku.
3. Konieczność zgłoszenia danego przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka Dyrektorowi PCPR zachodzi gdy:
 - a. pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone;
 - b. dziecko ujawniło doświadczenia krzywdzenia;
 - c. inna osoba zgłosiła podejrzenie krzywdzenia dziecka bez względu na to czy można ustalić tożsamość zgłaszającego.
4. W sytuacji, gdy zgłoszone naruszenie bezpieczeństwa dziecka zakwalifikowano jako niezagrażające życiu, bezpośredni przełożony podejmuje decyzję o wyznaczeniu osób odpowiedzialnych za interwencję. W dalszej kolejności pracownicy PCPR w Świdniku inicjują i podejmują dalsze działania interwencyjne.
5. Do udziału w interwencji można wyznaczyć specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
6. Koordynator ds. *Standardów ochrony małoletnich* - Pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. administracyjno-biurowych, sprawozdawczości i promocji, bierze udział w interwencji.
7. Interwencja prowadzona jest przez osoby zatrudnione w Centrum i obejmuje:

- ustalenie stanu faktycznego sprawy i udokumentowanie na *Karcie interwencji*, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszych *Standardów*,
 - sformułowanie planu pomocy po ujawnieniu krzywdzenia, obejmującego w szczególności podjęcie działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa tym ewentualne podjęcie decyzji o powiadomieniu innych służb, w tym Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Sądu, Policji lub Prokuratury, wszczęcia procedury *Niebieska Karta*.
8. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego następuje w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, poprzedzonego przeprowadzeniem procedury wewnętrznej, o której mowa w niniejszych *Standardach*. Ww. zawiadomienia składa Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku.
 9. Procedura „Niebieskiej Karty” jest wszczynana w przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, poprzedzonego przeprowadzeniem procedury wewnętrznej, o której mowa w niniejszych *Standardach*. Osobami odpowiedzialnymi za wszczęcie procedury jest pracownik socjalny, kserokopia Karty stanowi dokumentację PCPR w Świdniku.
 10. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się *Kartę interwencji*, którą załącza się do akt dziecka. Rejestr kart interwencji prowadzi koordynator ds. *Standardów ochrony małoletnich* - Pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. administracyjno-biurowych, sprawozdawczości i promocji, lub inny pracownik wyznaczony przez Dyrektora PCPR w Świdniku.
 11. Wszyscy pracownicy Centrum i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 6.

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w Powiatowym Centrum

Pomocy Rodzinie w Świdniku

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia ochronę wizerunku.

2. PCPR w Świdniku uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Upublicznienie przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku, wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka
4. Personelowi Centrum nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Centrum bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
5. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
6. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Rozdział 7

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych

1. Na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku nie ma ogólnodostępnej sieci internetowej. Dzieci nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej w siedzibie jednostki.
2. Małoletni przynoszą do jednostki telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
3. Małoletni ma prawo korzystać na terenie Centrum z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych, za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.
4. Za treści, które dzieci oglądają na własnych nośnikach (np. telefon, tablet) nie odpowiadają pracownicy Centrum.
5. PCPR nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małoletnich.

6. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Rozdział 8.

Ocena standardów

1. Dyrektor Centrum wyznacza koordynatora ds. *Standardów ochrony małoletnich* – Pracownika zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. administracyjno-biurowych, sprawozdawczości i promocji, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku.
2. Koordynator ds. *Standardów ochrony małoletnich* jest osobą odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Standardów*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Standardów* oraz za proponowanie zmian.
3. Koordynator ds. *Standardów ochrony małoletnich* przeprowadza wśród pracowników Centrum, co najmniej raz na dwa lata, ankietę monitorującą poziom realizacji *Standardów*. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu.
4. Instytucja w oparciu o przeprowadzoną ocenę dostosowuje standardy do aktualnych potrzeb, zgodności z obowiązującymi przepisami oraz ogłasza pracownikom nowe brzmienie *Standardów ochrony małoletnich*.

Rozdział 9.

Przepisy końcowe

1. *Standardy ochrony małoletnich* wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Centrum.
3. *Standardy ochrony małoletnich* w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku w formie papierowej są dostępne do wglądu w siedzibie jednostki oraz u koordynatora ds. *Standardów ochrony małoletnich*. Ponadto są opublikowane na stronie internetowej PCPR w Świdniku.

4. Osobą odpowiedzialną za zapoznanie personelu ze *Standardami* jest koordynator ds. Standardów *ochrony małoletnich*. Każdy pracownik, zleceniobiorca, osoba pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego lub pełniąca funkcję rodziny zastępczej zawodowej zobowiązana/y jest do zapoznania się ze *Standardami ochrony małoletnich* oraz stosowania się do przyjętych w nim zasad.
5. Osoba odpowiedzialna merytorycznie za podpisanie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, umowy o pełnienie funkcji pogotowia rodzinnego, umowy o świadczenie usług, odbiera oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami ochrony małoletnich* i dołącza je razem z załącznikami wymienionymi w . Ww. oświadczenie stanowi załącznik nr 5 do niniejszych *Standardów*.
6. Pracownicy nowozatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku, są zapoznawani ze *Standardami* w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami ochrony małoletnich*.
7. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi *Standardami* stosuje się zapisy Ustawy o przeciwdziałania zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja,

PESEL..... nr paszportu.....

oświadczam, że w państwie..... nie jest prowadzony rejestr karny/nie wydaje się informacji z rejestru karnego.

Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(data i podpis)

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:

.....
.....
.....

oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwana do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(data i podpis)

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka:

.....

2. Data zawiadomienia o podejrzeniu krzywdzenia

.....

3. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) - opis zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

5. Osoba podejrzana o krzywdzenie dziecka:

.....

6. Skład Zespołu ds. Interwencji:

.....
.....
.....

7. Działania podjęte wobec dziecka

.....
.....

.....
.....
.....

8. Spotkania z opiekunami dziecka:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

10. Interwencja prawna (właściwe zakreślić)

- a. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- b. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
- C. inny rodzaj interwencji. Jaki? (opis)

.....
.....
.....
.....
.....

Oświadczenie

o zapoznaniu się ze *Standardami ochrony małoletnich*

Ja niżej podpisany/a :

(imię i nazwisko)

oświadczam, że zapoznałam/em się z dokumentacją *Standardów ochrony małoletnich* obowiązującą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku i przyjmuje ją do realizacji.

.....

(data i podpis)

W tym miejscu obowiązują standardy ochrony małoletnich

- Jeśli jesteś świadkiem krzywdzenia lub sam czujesz się krzywdzony (w szkole, w domu lub w jakimkolwiek innym miejscu),

POWIEDZ NAM O TYM!

- Krzywdzenie to umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.
- Nie bój się mówić o swoich uczuciach i doświadczeniach związanych z krzywdzeniem

POMOZEMY CI!!

GDZIE JESZCZE MOZESZ SZUKAC POMOCY:

- ✓ DZIECIECY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA
800 121212
- ✓ TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
116 111
- ✓ POLICJA, SŁUŻBY RATUNKOWE
112
- ✓ NIEBIESKA LINIA
800 120 002

Swoje prawa znam - czyli co każde dziecko powinno wiedzieć!

Jesteś młodym człowiekiem, ale już od pierwszego dnia życia masz swoje prawa, które inne osoby powinny szanować!

➤ Jakie masz prawa jako dziecko? Oto najważniejsze z nich.

- Jesteś młodym człowiekiem - masz swoje prawa, nazwane prawami dziecka.
- Masz prawo by żyć i rozwijać się w dobrych warunkach.
- Masz prawo do opieki i leczenia kiedy zachorujesz.
- Masz prawo do odpoczynku i zabawy.
- Masz prawo chodzić do szkoły i rozwijać swoje zainteresowania, a także tworzyć.
- Masz prawo wyrażać swoje zdanie o tym, co Cię dotyczy, mówić o tym co myślisz i uważasz za słuszne oraz uczestniczyć w życiu społecznym.
- Masz prawo mieć swoje tajemnice i sekrety.
- Masz prawo mieć opiekunów i cieszyć się życiem rodzinnym.
- Nikt nie może Cię bić, krzywdzić, wykorzystywać do ciężkiej pracy, poniżać, lekceważyć Twoich uczuć - w ogóle źle Cię traktować!

➤ W naszym PCPR:

- Szanujemy prawo dziecka do ochrony prywatności.
- Oferujemy dzieciom pomoc w zależności od potrzeb dzieci.
- Równo traktujemy każde dziecko bez względu na jego pochodzenie, wygląd, przekonania, odnosimy się z szacunkiem do jego innych przekonań, innych doświadczeń.
- Wysłuchujemy dziecka z uwagą i traktujemy jego wypowiedzi i przedstawioną wersję zdarzeń z należytą powagą.
- Nie oceniamy lecz rozumiemy i wspieramy dzieci.

➤ Obowiązki i zachowania niedozwolone w PCPR!

- Dzieci przebywające na terenie PCPR dbają o bezpieczne relacje między sobą.-Dzieci nie zawstydzają się wzajemnie, nie upokarzają, nie poniżają innych.
- Zakazane jest wszczynanie bójek, prowokacji, stosowanie przemocy, agresywnych zachowań, wulgaryzmów.
- Niedozwolone jest wnoszenie używek na teren PCPR w Świdniku (tj. nikotyna, alkohol, narkotyki, środki odurzające, napoje energetyczne i energetyzujące) oraz przebywanie w siedzibie jednostki pod ich wpływem. ·Nie wolno wnosić ostrych i niebezpiecznych narzędzi na teren PCPR.
- Zakazane jest zawstydzanie, upokarzanie, poniżanie, stosowanie innych form przemocy psychicznej, fizycznej.
- Niedozwolony jest niestosowny kontakt fizyczny z dzieckiem, naruszający jego godność.

-Niedopuszczalne jest utrwalanie na nośnikach elektronicznych wszelkich materiałów z udziałem dzieci wykraczających poza realizację zadań .

·Zakazane jest stosowanie siły fizycznej w sytuacji innej niż do celu usunięcia zagrożenia zdrowia, życia dziecka lub innych osób znajdujących się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku.

Reagujemy na krzywdzenie! Nie jesteś sam, my Ci pomożemy!

·Jeśli ktoś Tobie lub innemu dziecku robi krzywdę powiedź o tym pracownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku lub komuś bliskiemu!

·Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia dziecka jest przez nas wyjaśniana i traktowana poważnie.

·Pomoc dziecku podejmowana jest niezwłocznie.

·Każdy pracownik PCPR Świdniku w sytuacji, gdy dziecku dzieje krzywda, podejmuje działania, by je ochronić.

·Otaczamy każde dziecko pomocą i wsparciem.

GDZIE JESZCZE MOZESZ SZUKAC POMOCY:

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 11

Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli: 800 080 222

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji: 22 594 91 00

Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna:22 425 98 48

